

EENHEID 5 ONTWIKKELT EN CREËERT NETWERKEN, VOERT REGIE EN EVALUEERT GEBODEN ZORG EN ONDERSTEUNING

Professionals met een hogere functie (niveau D) in het primaire proces van de gehandicaptenzorg		
Eenheden van leeruitkomsten		Leeruitkomsten
<i>Draagt zorg voor en bewaakt ondersteuning in complexe situaties</i>		
1.	Inventariseert complexe ondersteuningsvragen	1.1 Brengt door nader onderzoek het functioneren en de ontwikkeling van cliënten met meervoudig samengestelde ontwikkelingsproblematiek verder in kaart. 1.2 Verheldert de ondersteuningsbehoefte in complexe situaties samen met cliënt en/of naastbetrokkenen. 1.3 Brengt het sociale netwerk van de cliënt in kaart. 1.4 Kan (complexe) diagnostiek vertalen naar zorg en ondersteuning op maat in een ondersteuningsplan met optimaal gebruik van de financiële mogelijkheden en het sociale netwerk.
2.	Plant en organiseert complexe zorg en ondersteuning	2.1 Stemt te bieden zorg en ondersteuning uit het ondersteuningsplan af met cliënt en/of naastbetrokkenen. 2.2 Stemt te bieden zorg en ondersteuning uit het ondersteuningsplan af met collega's. 2.3 Zoekt samenwerking met partners in het netwerk en zet ketensamenwerking in gang.
3.	Ondersteunt de cliënt met (meervoudig samengestelde) ontwikkelings-problematiek in het dagelijks leven en sluit aan bij de eigen kracht van de cliënt	3.1 Kan cliënten in complexe situaties met meervoudig samengestelde problematiek en (soms) onvoorspelbaar gedrag ondersteunen. 3.2 Observeert de cliënt in zijn dagelijks functioneren en signaleert veranderingen. 3.3 Coördineert handelingen m.b.t. welbevinden van de cliënt. 3.4 Voert regie over het hulpverlenings- en/of begeleidingsproces waarbij regieversterking van de cliënt leidend is.

4.	Ondersteunt de cliënt in zijn netwerk of gemeenschap en sluit aan bij de eigen kracht van de cliënt	<p>4.1 Volgt, ondersteunt en begeleidt de cliënt bij het inzetten, uitbreiden en versterken van zijn sociale netwerk of gemeenschap.</p> <p>4.2 Voert gericht interventies uit om de samenwerking van de cliënt met het sociale netwerk en met zijn gemeenschap te versterken.</p> <p>4.3 Werkt – vanuit de belangen van de cliënt - samen met professionals in de keten van zorg.</p>
----	---	--

Werkt aan kwaliteit(-sbevordering) van het zorgproces		
5.	Ontwikkelt en creëert netwerken, voert regie en evalueert de geboden zorg en ondersteuning	<p>5.1 Ontwikkelt en creëert netwerken om uitvoering te geven aan complexe ondersteuningsplannen en de methodische cyclus.</p> <p>5.2 Coördineert en bewaakt teamoverstijgend de complexe zorg en ondersteuning aan cliënten.</p> <p>5.3 Evalueert teamoverstijgend complexe zorg en ondersteuning aan cliënten, en het functioneren van het netwerk daarin, periodiek.</p>
6.	Draagt bij aan de ontwikkeling van de eigen organisatie	<p>6.1 Werkt aan de eigen professionaliteit en deskundigheid.</p> <p>6.2 Initieert innovatie en bevordert de ontwikkeling van de zorg en ondersteuning en/of van de organisatie en/of van het beroep.</p> <p>6.3 Coacht collega's in het team, in de keten, vrijwilligers of mantelzorgers om de geboden zorg te verbeteren.</p> <p>6.4 Neemt initiatief voor en coördineert kwaliteitsverbetering in de eigen organisatie.</p> <p>6.5 Draagt bij aan beleidsvorming binnen de organisatie.</p>

Eenheid 5: Ontwikkelt en creëert netwerken, voert regie en evalueert de geboden zorg en ondersteuning	
Beroepscontext	<p>De professional is werkzaam in de gehandicaptenzorg. Er zijn circa 171 zorgaanbieders die zorg, ondersteuning en diensten leveren aan zo'n 200.000 mensen met verstandelijke, lichamelijke en/of zintuiglijke beperking. De gehandicaptenzorg biedt zorg en ondersteuning aan mensen met een of meerdere handicaps. Dit kan een verstandelijke, lichamelijke en/of zintuiglijke handicap zijn. Deze mensen willen graag een leven leiden dat past bij hun dromen, wensen en mogelijkheden. Werken in de gehandicaptenzorg draait dan ook uiteindelijk om één centraal thema: mensen met een beperking ondersteunen bij het zo goed en zo zelfstandig mogelijk vormgeven van hun leven.</p>

	<p>Binnen de gehandicaptenzorg is er een aantal bijzondere doelgroepen. De ondersteuningsvragen van deze doelgroep zijn vaak complex. Meestal omdat er sprake is van een combinatie van beperkingen en bijkomende problemen. Werken met deze doelgroepen vraagt om extra kennis en vaardigheden, waardoor professionals met een hogere functie vaak voor dergelijke doelgroepen worden ingezet. Voorbeelden van deze bijzondere doelgroepen zijn cliënten met niet aangeboren hersenletsel (NAH), cliënten met ernstige meervoudige beperkingen (EMB), cliënten met een lichte verstandelijke beperking en gedragsproblemen (LVG), cliënten met autisme spectrum stoornissen (ASS), cliënten met een zintuiglijke beperking (problemen met horen, zien of de communicatie), kinderen met een ontwikkelingsachterstand (0-6 jaar) en ouder wordende cliënten (met dementie of andere ouderdomsproblemen).</p> <p>De zorg aan cliënten kan zowel intramurale zorg als extramurale zorg betreffen. Intramurale zorg betekent letterlijk zorg binnen de muren, dus de cliënt verblijft in de instelling voor gehandicapten. Hier is de professional vooral gericht op een goede organisatie van het werk binnen de instelling. Extramurale zorg betreft de zorg aan cliënten die niet in een instelling verblijven. Het is zorg die de cliënt op afspraak bij de zorgaanbieder krijgt, of die de zorgaanbieder bij de cliënt aan huis levert. Het wonen, het welzijn en de zorg moet dan in samenhang (=ketenzorg) in de wijk georganiseerd worden (wijkgericht werken). Dit gebeurt (vaak) in een multidisciplinair team van verschillende zorgprofessionals. Hier is de professional vooral gericht op een goede organisatie van het netwerk.</p> <p>De professional werkt samen met collega's van verschillende opleidingsachtergrond (o.a. verzorgenden, helpenden, verpleegkundigen, agogisch medewerkers gedragsdeskundigen, paramedici, medisch academici, management, administratie, bedrijfsvoering).</p>
Context van deze eenheid	<p>Het methodisch en doelgericht ondersteunen, begeleiden en verzorgen van cliënten heeft als doel om hun welzijn te bevorderen. Methodisch werken bevat een aantal stappen: verzamelen van informatie, vaststellen van behoeften en problemen, vaststellen van doelen, vaststellen en plannen van activiteiten, uitvoeren van de activiteiten volgens planning, evalueren en zo nodig bijstellen van de zorg en ondersteuning. In deze eenheid ligt de focus op het creëren van relevante netwerken om uitvoering te kunnen geven aan zorg en ondersteuning voor cliënten. Daarnaast geldt dat de professional teamoverstijgend de uitvoering van de zorg en ondersteuning coördineert en evalueert. Hierbij is het werk van de professional niet zozeer gericht op de individuele cliënt, maar meer strategisch: het bieden van adequate zorg en ondersteuning in het algemeen, het functioneren van het team en het bredere netwerk hierin en de vertaalslag naar visie en beleid. Ze is de regisseur, ze zorgt voor horizontale en verticale verbindingen. Het is van belang dat ze daarbij breder kan kijken en denken.</p>

Complexiteit	<p>De professional coördineert de werkzaamheden op de afdeling, van het team of zelfs teamoverstijgend, maar voert daarnaast ook altijd zelf cliëntgebonden taken uit. Dit betreft vaak cliënten met meervoudig samengestelde (ontwikkelings-)problematiek. De professional bezit ruime kennis van de beginselen in de gehandicaptenzorg en beschikt over brede specialistische kennis en vaardigheden om (vraaggericht) zorg en ondersteuning te bieden aan cliënten met deze complexe ondersteuningsvragen. Zij zet hierbij haar diepgaande kennis in rondom functioneren en ontwikkeling van de cliënt (conform kkv: aandoening en syndromen, adaptief vermogen, autonomie, zeggenschap en empowerment, cognitief functioneren, communicatieve en sociale vaardigheden, diversiteit, emotionele ontwikkeling, gedrag en gedragsproblemen, gezondheidsrisico's, grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik, leefstijl, levensloop, lichamelijk en zintuiglijk functioneren, ontwikkelingsniveaus, welbevinden).</p> <p>Zij combineert deze kennis met specifieke vaardigheden zoals begeleidingsmethodieken en interventietechnieken. Ze kan methodisch werken en theorieën vertalen naar toepassingen voor de praktijkvraagstukken. Ze is op de hoogte van richtlijnen en protocollen, weet deze (flexibel) toe te passen en kan samenhang en verbanden zien. Verder kan het voorkomen dat standaarden of handelingsvoorschriften in het werkproces ontbreken. Zij kan desondanks passend handelen, kan de gevolgen van het handelen overzien en gemaakte keuzes (verdiept) beargumenteren. De professional onderzoekt vragen uit de praktijk en formuleert een oplossingsstrategie.</p> <p>De professional brengt haar eigen deskundigheid en kennis in om heldere voorlichting te kunnen geven aan de cliënt en/of naastbetrokkenen. Hierdoor sluit het ondersteuningsplan zoveel mogelijk aan bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt(en) en wordt de zelfredzaamheid, eigen regie en maatschappelijke participatie, indien mogelijk, vergroot in samenwerking met de cliënt, naastbetrokkenen, collega's en betrokken disciplines/instanties.</p> <p>De professional werkt (vrijwel) zelfstandig aan complexere taken of in complexe situaties waar veranderingen in het gedrag van de cliënt(en) en in (ondersteunings-) vragen veelvuldig voorkomen en in een omgeving met meerdere actoren en belangen, waarover zij regie voert. Dit doet een beroep op haar communicatieve vaardigheden, overtuigingskracht en improvisatievermogen. Ze overziet de verschillende belangen. Daarnaast kan ze haar eigen leervraag regisseren.</p>
Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid	<p>De professional werkt in teamverband en solistisch. Bij het inventariseren van complexe ondersteuningsvragen vormt de professional de spil en is zij het eerste aanspreekpunt voor cliënt en/of naastbetrokkenen. Ze zorgt zelfstandig, in afstemming met de cliënt en/of naastbetrokkenen, voor een passend ondersteuningsplan voor de complexe ondersteuningsvragen. Ze geeft zelfstandig advies aan cliënt(en) en naastbetrokkenen. Ze is (mede) verantwoordelijk voor het aansturen van de processen rondom</p>

	<p>de cliënt. Ze stemt haar handelen af met het (multidisciplinaire) team en/of collega's en zo nodig bespreekt ze knelpunten en mogelijke oplossingen met het (multidisciplinaire) team of haar leidinggevende en/of consulteert deskundigen. Ze is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden en draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het resultaat van het werk van anderen.</p>
LR5.1	<p>Ontwikkelt en creëert netwerken om uitvoering te geven aan complexe ondersteuningsplannen en de methodische cyclus</p> <p><i>Vanuit strategisch oogpunt van de organisatie gaat de professional op zoek naar passende samenwerkingspartners in de keten. Ze brengt in beeld welke zorg en ondersteuning nodig en wenselijk is bij meervoudig (samengestelde) ontwikkelingsproblematieken. De doelgroep van cliënten binnen haar organisatie staan steeds centraal. Ze analyseert welke aanbieders van zorg en ondersteuning er zijn. Tevens onderzoekt ze welke vrijwilligersorganisaties relevant zijn. Ze benadert gericht deze partijen. Ze onderzoekt achtergronden van mogelijke partners. Ze zorgt voor inzicht in en toont begrip voor ieders belangen en doelen en zoekt naar gemeenschappelijkheid. Ze zet hiervoor doelbewust de gangbare communicatie- en gesprekstechnieken in, is sociaal vaardig en toont inlevingsvermogen. Ze kan snel verbanden leggen. Met relevante partijen bouwt ze volgens beproefde sociale netwerkstrategieën een relatie op, om invulling en uitvoering te kunnen geven aan complexe ondersteuningsplannen en de methodische cyclus. Daarbij is steeds het uitgangspunt dat de cliënt verbonden is met de hulp- en steunbronnen binnen de eigen familie, cultuur en het sociale netwerk. Het creëren van (een netwerk van) relevante partners draagt bij aan een betere benutting en versterking deze eigen bronnen. Ze zet interdisciplinaire samenwerking voor cliënten in de organisatie in werking en verbindt (professionele) netwerken.</i></p>
LR5.2	<p>Coördineert en bewaakt teamoverstijgend de complexe zorg voor cliënten en de afspraken die hierover zijn opgenomen in ondersteuningsplannen en stelt waar nodig bij</p> <p><i>De professional houdt overzicht over alle activiteiten met en rondom cliënten, binnen het team en daarbuiten. Ze voert de regie over het hulpverleningsproces, waarbij regieversterking en eigen kracht van cliënten leidend is. Ze is eigenaar van en opdrachtgever voor meerdere complexe casussen en eerste aanspreekpunt voor verschillende belanghebbenden (professionele en</i></p>

	<p><i>niet-professionele netwerk rondom de cliënt). Ze heeft overzicht en coördineert de methodische cycli van deze casussen. Ze onderhoudt contacten met anderen die voor de ondersteuning van cliënten in de organisatie nodig zijn. Ze bevraagt, coördineert en coacht de werkzaamheden van vrijwilligers en organiseert samenwerking tussen diverse partners in de keten. Ze bewaakt en monitort de kwaliteit en de continuïteit van de ondersteuning van cliënten, volgens afgesproken richtlijnen en bespreekt dit met cliënten, naastbetrokkenen, collega's en partners uit het netwerk/de keten. Ze is kritisch op en bewaakt de continuïteit van de zorg en ondersteuning. Ze beoordeelt óf en voert – waar nodig – interventies uit om ketenaanpakken vanuit het oogpunt van de organisatie te versterken of relaties te verbeteren of te verstevigen. Zij maakt gesignaleerde knelpunten in de werkzaamheden bespreekbaar en doet voorstellen voor oplossingen. Zij zet hiervoor de gangbare communicatiemethoden en gesprekstechnieken in. De professional onderhoudt met hen contact via verschillende kanalen. Ze staat open voor signalen vanuit de netwerken van cliënten en/of bevraagt deze actief. Ze zorgt dat ze daarvoor toegankelijk en benaderbaar is. Ze rapporteert aan het management over de voortgang van ketensamenwerking.</i></p>
LR5.3	<p>Evalueert teamoverstijgend complexe zorg en ondersteuning aan cliënten, en het functioneren van het netwerk daarin, periodiek</p> <p><i>Door het doelgericht verzamelen en analyseren van informatie vormt zij zich een compleet beeld van de complexe zorgverlening/ondersteuning aan cliënten binnen de organisatie, het functioneren van het team en het functioneren van ketenpartners. Op basis van diverse uitgevoerde evaluaties onder cliënten en/of naastbetrokkenen, teamleden en ketenpartners analyseert en vergelijkt de professional in hoeverre de geboden complexe zorg en ondersteuning aan cliënten in het algemeen voldoet. Zij verzamelt periodiek en aan het eind van het zorgproces – volgens beproefde methoden en richtlijnen van de organisatie - relevante gegevens voor de algehele evaluatie, analyseert deze en trekt conclusies. Zij leidt daaruit onder meer af hoe het team functioneert en hoe de samenwerking met ketenpartners verloopt. Zij bespreekt dit met relevante betrokkenen en rapporteert bevindingen en bijzonderheden in de organisatie. De professional bespreekt en/of doet voorstellen voor verbetering, voert waar nodig interventies uit en maakt vervolgspraken.</i></p>

Verantwoordingsinformatie en bronnen

Deze eenheden zijn tot stand gekomen met medewerking van het werkveld en betrokken onderwijsinstellingen. Het voorziet in een behoefte vanuit het werkveld om bij te dragen aan verdere professionalisering van werknemers in de Gehandicaptenzorg en werkenden verder te helpen in hun loopbaanontwikkeling. Het draagt bij aan het in beeld brengen van bestaande kwaliteiten en wat iemand nog zou kunnen leren. De eenheden zijn gebaseerd op de Competentiebox van de Gehandicaptenzorg en op basis van andere beschikbare bronnen vanuit branche en onderwijs:

- Beroepscompetentieprofiel D van de VGN
- Kader Kritische Vakkennis
- Kennisbundel vraaggericht werken in de langdurige zorg
- Landelijke minor Gehandicaptenzorg
- Landelijk opleidingsdocument Sociaal Werk

Beroepsproducten

Diverse beroepsproducten komen in aanmerking voor het aantonen van de leeruitkomsten in deze eenheid, namelijk:

- Ondersteuningsplan
- Zorgplan
- Voortgangsverslag
- Rapportages
- Mailwisseling
- Notulen werkoverleg
- Notulen MDO
- Evaluatieverslag
- Diploma's en certificaten
- Feedbackverslag

Uit de bewijzen/beroepsproducten blijkt dat de kandidaat het volgende beheerst:

- Eigen opvatting over kracht van cliënten, participatie en veiligheid, en de visie van de organisatie hierop
- Oog en oor voor behoeften cliënten
- Gespreks- en vraagtechnieken
- In dialoog met cliënt regie voeren
- Kennis van het netwerk
- Onderzoeken handelingsvermogen
- Relevante ketenpartners
- Afstemmen, verbinden
- Ondersteuningsplan op maat met financiële en sociale mogelijkheden
- Regiefuncties
- Adviseren
- Ontwerpen en arrangeren strategie voor zorg en ondersteuning (beproefde methoden)
- Initiatief, keuzes onderbouwen, beargumenteren en verantwoorden